

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 11

Maribor, sreda 15. januarja 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem č. zav. v Ljubljani št. 11.409

Vilja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zeneva — London

POLJSKA IN ČEŠKOSLOVAŠKA P REPREČILI OMEJITEV CARINSKIH PREPOVEDI V MEDNARODNI TRGOVINI. — PRED LONDONSKO KONFERENCO.

ZENEVA, 15. jan. Na včerajšnji seji Sveta Društva narodov je bilo podano poročilo gospodarskega odbora Društva narodov. Angleški zunanji minister Henderson je opozarjal na nevarnost predstoječe konference za omejitve oziroma odpravo carinskih prepovedi pri uvažanju in izvažanju evropskih držav. Poljska in Češkoslovaška tozadevne konvencije nista podpisali in zato tudi ne more stopiti v veljavo. Obe navedeni vladi ste torej krivi, da mednarodna trgovina še ni rešena gotovih carinsko-političnih težkoč. Svet Društva narodov je potem sklenil, da se sestane konferenca za carinsko premirje dne 17. februarja.

Zunanji minister Henderson je poročal dalje o stanju madžarsko-rumunskega optantskega spora. Ves kompleks vprašanj je zopet za dolgo odložen in ga bo skušalo rešiti šele prihodnje zasedanje Društva narodov.

Na popoldanski seji se je vršila obširna razprava o palestinskem vprašanju. Henderson je predlagal ustanovitev odbora trojke, ki naj bi uredila

židovsko-arabska sporna vprašanja v Palestini. Vendar pa naj bi bil ta odbor sestavljen iz samih Neangležev, toda palestinskih državljanov, ki naj bi bili odlični juristi in moralčno popolnoma neoporečni ljudje. Svet Društva narodov se bo lotil vsega kompleksa vprašanj, čim bodo predložena poročila o stanju afere, ki je nastala radi jeruzalemskega zidu objokovanja.

LONDON, 15. jan. V petek dospe ameriška delegacija na londonsko pomorsko razorožitveno konferenco. Istega dne pričakujejo tudi Francoze in Italijane. Takoj po prihodu Amerikancev bosta imela Macdonald in ameriški državni tajnik Stimson konferenco, na katero bodo pozvani kasneje tudi delegati drugih pomorskih držav. V pondeljek dopoldne se bo vršil v zunanjem ministrstvu slovesen sprejem vseh delegacij in bo pri tej priliki določen tudi dnevni red konference. Popoldne bo sprejel kralj Jurij vse delegate v slavnostni avdijenci, zvečer pa priredi angleška vlada gostom na čast slavnostno pojedino.

Pogreb ministra Savkovića

BEOGRAD, 15. januarja. Na Dunaju umrli minister za javna dela, inž. Stevan Savković, je bil davi pokopan z velikimi svečanostmi. Pogrebni svečanosti v saborni cerkvi so se razen kralja in ministrskega predsednika udeležili vsi v Beogradu navzoči ministri in ves diplomatski zbor. Poslovilni govor v cerkvi je imel minister prosvete Boža Maksimović, pred cerkvijo minister v pok. dr. Šurmin, pred poslopjem poštne hranilnice generalni direktor dr. Nedeljković, pred ministrstvom za javna dela pa ministrov sekcijski načelnik. Truplo pokojnika so položili v rodbinsko grobnico.

Poincare o haaški konferenci

PARIZ, 15. januarja. Poincare je objavil v »Excelsioru« članek o haaški konferenci, v katerem opozarja na resne težkoče. Kljub temu pa je treba ohraniti mirno kri, da se ne onemogoči rešitev reparacijskega vprašanja.

Morski psi raztrgali pet oseb

KAPSTADT, 15. januarja. Po poročilih iz Port Louisa se je pripetila tamkaj strašna nesreča. Družba 6 oseb je v Tamorinskem zalivu lovila v motornem

čolnu morske pse, ki jih tamkaj kar mr-goli. Ko je bil motorni čoln oddaljen približno tri kilometre od obrežja, je nenadoma nastal vihar in se je čoln prevrnil. Le ena oseba se je mogla s plavanjem rešiti, vseh pet ostalih pa so raztrgali morski psi.

Opustošenja ob francoski obali

PARIZ, 15. januarja. Orkan, ki je divjal te dni ob obali, je napravil strašna opustošenja. Španski parnik »Oyarzun« in italijanska parnika »Liana« in »Valentino Coda« sta več ur klicala na pomoč, nakar sta se potopila. V pristanišču Dunkerque sta se odtrgali dve ladji, v Cherbourgu se je potopil parnik »Cantenac«, nemški parnik »Jena« pa je bil na odprtem morju težko poškodovan. V Courcyu se je zrušila neka hiša in pokopala pod seboj dve ženski. Tudi v Lilu se je sesulo neko poslopje, vendar so se mogli ljudje še pravočasno rešiti.

Izginil je

11. tm. od doma posestniški sin Franc Stern iz Pobrežja, Gozdna ul. Odšel je ta dan v mesto nekaj nakupit, pa se do danes še ni vrnil. Kdor bi kaj vedel, naj javi staršem. —

ma bi nastala sprememba v položaju premogovega trga. Zaenkrat pa ne kaže drugo, nego vpokojiti stare rudarje, sinove rudarjev pa pravočasno spraviti v druge industrijske panoge in istotako mnoge odrasle rudarje, da se tako odpomore prenapoljenosti v rudarstvu.

Važno je tudi vprašanje preselejevanja, s katerim se bavi poročilo v zadnjem poglavju. Preiskava položaja v vseh naseljevalnih državah (U. S. A., Argentina, Kanada, Palestina in Francija) ter v vseh deželah izseljevanja, ki pridejo v poštev, vpoštevava vse v povojnih letih

nastale težave, omejitve vseljevanja, gospodarske prilike, in prihaja do zaključka: Dasi neurejeno vseljevanje obremenjuje vseljevalne dežele, vendar lahko organizirano gibanje pripomore do gospodarskega razvoja vseljevalne dežele in dvigne zaposlitvene možnosti za druge kategorije delojemalcev. Vendar je pa dognano, da so odnošaji med brezposelnostjo in izseljevanjem v izseljevalnih deželah zelo rahli in je torej smatrati izseljevanje le kot delno, in sicer zelo problematično sredstvo za nobljanje brezposelnosti.

Novi zakon o šumah

Predpisi o gozdnem gospodarstvu. — Gozdni strokovnjaki. — Pogozdovanje v javnem interesu. — Gozdarski svet v ministrstvu.

Dne 31. dec. 1929 je bil objavljen novi jugoslovanski gozdni zakon, ki v 6 mesecih po tem dnevu stopi v veljavo. Dozdaj je bilo v ozemljih Jugoslavije 18 različnih zakonov in odredb, ki prenehajo z veljavnostjo nvoega zakona.

Novi zakon razlikuje državne in ne-državne gozdove. Ndržavni so gozdovi samoupravnih korporacij, občin in zasebnikov. Splošno načelo je, da morajo ostati sedajni gozdovi ohranjeni, šumska tla se smejo samo pod gotovimi pogoji izkrciti ali spremeniti v drugo plodno zemljo.

V tretjem delu zakona so določbe o gozdnem gospodarstvu. Merodajno je načelo trajnega gospodarstva. Gozdovi se smejo izkoriščati strogo po gospodarskih načrtih. Gozdni produkti državnih gozdov se smejo prodajati potom javnih, ustmenih ali pisemenih licitacij. Licitacije nad četrt milijona Din izklicne cene dovoljuje minister za šume in ru-de ali njegov namestnik, licitacije od 50.000 do 250.000 Din ban. Gozdni produkti, pridelani v lastni režiji, se praviloma prodajajo na javni licitaciji. Izjeme določa zakon. Za gozdove, ki so pod posebnim javnim nadzorstvom, in za gozdove v privatnem lastništvu, vsebuje zakon posebne gospodarske predpise.

Vsa šumska podjetja, ki izdelajo letno nad 30.000 m³ traga in nad 50.000 m³ mehkega lesu, odnosno razni tehnični les, so dolžna, imeti za vodstvo eksploatacije vsaj enega popolnoma kvalificiranega gozdarskega strokovnjaka z jugoslovanskim državljanstvom. Samo s pristankom bana smejo pristojne oblasti izdajati ali odvzeti koncesije in obrtne listine, odnosno dovoljenja za novogradbe, za razširjenja in uporabo vseh vrst žag in drugih podjetij za predelavanje lesu. Tekom 10 let se morajo izločiti vsa absolutno gozdna zemljišča, ki niso pogozdena, kojih pogozdenje pa zahteva javni interes, v svrhu čimprejšnje pogozditve. S pogozditvo treba pričeti najkasneje jeseni 1930. Zakon tudi ureja delitev, arondiranje in komasiranje, upoštevajoč pri tem snovanje za drug. V ministrstvu za šume se ustanovi gozdarski svet. Vsi strokovni uslužbenci v zasebni gozdarski službi morajo biti jugoslovanski državljanji.

S posebnim zakonom bo še urejeno vprašanje razlastitve zasebnih gozdnih kompleksov in absolutnih gozdnih zemljišč, t. j. onih, ki z ozirom na lego, kakovost, fizično in kemično sestavo niso trajno sposobna za druge kulturne vrste nego za gozd. Istotako bo s posebnim zakonom urejeno vprašanje o brezplačni razlastitvi onih gozdnih kompleksov, ki jih je posameznikom podarila tuja sila, v korist državi ali občinam.

Vsled oslabelosti padel v nezavest.

V nedeljo so našli, kakor smo že poročali, kurjača drž. železnice A. L. v njegovem stanovanju nezavestnega. Prvotno se je domnevalo, da gre za slučaj zastrupljenja. Kakor pa se nam sedaj naknadno poroča, je padel A. L. v nezavest vsled oslabelosti. Postalo mu je namreč nenadoma slabo. Njegova žena je sicer res šla v Belgijo, vendar sporazumno z možem, da obišče tamkaj svojega sina. Denar, ki ga je vzela s seboj, je bil njen in torej o kakem njenem begu ne more biti govora. —

O problemu brezposelnosti

je mednarodni urad dela izdal nedavno obširno poročilo, v katerem poskuša pojasniti vpliv gotovih činiteljev mednarodnega značaja tekem zadnjih let na brezposelnost. Seveda ima brezposelnost v vsaki državi še svoje specifične razloge, so pa gotovi elementi problema, ki se dajo obravnavati samo z mednarodnih vidikov.

Predvsem je tu vpliv denarne gibanja. Na podlagi bogatih številk od l. 1920. do 1928. ugotavlja poročilo mednarodnega urada dela, da se povsod opaža, kako je padanje cen vedno v zvezi z naraščanjem brezposelnosti in nasprotno. To prikazen razlaga poročilo v tej smeri, da naraščanje splošnega nivoja cen kaže na hitrejšo naraščanje plačilnih sredstev, ki so v obtoku, kar je zopet pobuda za gospodarsko udejstvovanje in povod za zvišanje števila zaposlenih. Padanje nivoja cen pa pomeni nasprotno, da je plačilnih sredstev v primeri z množino blaga premalo, iz česar rezultira zastoj v kupčevanju in naraščanje brezposelnosti.

Ako bi bilo mogoče izločiti motnje v ravnotežju med celokupno produkcijo in obtokom plačilnih sredstev — in mnogi poznavalci prilik so mnenja, da je to mogoče — bi odpadel eden izmed vzrokov brezposelnosti. Ravnotežje med celokupno produkcijo in celokupno nakupno močjo se — idealno izvesti, ker prihajajo vmes vedno nove iznajdbe, ki neprestano spreminjajo to medsebojno razmerje. Vendar je možno, nesorazmerje med povpraševanjem in ponudbo bolj izenačiti.

Izkušnje v raziskovanjih mednarodnega urada dela so zlasti v rudarski in tekstilni industriji pokazale — in poročilo podčrtava to z nešteti številkami — da je vsaj v teh dveh panogah preveč delovnih moči in da je problem brezposelnosti tu mogoče rešiti s prenosom teh delovnih sil v druge industrijske panoge. To pa je zopet mogoče na ta način, da si industrije poiščejo nova tržišča, ker je sicer naravno, da se bo depresija in brezposelnost samo preseljevala v ene države v drugo, ne pa odstranila. Prenos delavskih sil iz ene industrijske panoge v drugo pa je mogoče izvršiti samo na podlagi mednarodnih dogovorov gospodarskih krogov. Z mednarodnimi dogovori je mogoče n. pr. svetovno produkcijo premoga prilagoditi konsumu. Mogoče in celo verjetno je, da je danes v rudarstvu zaposlenih preveč oseb. Ali ne postane to kronično? Možno je, natiti za premog nove porabne možnosti v industrijah. Morda bo človeška iznajdljivost prišla do tega, da se bo premog porabljal za produkcijo n. pr. petroleja ali podobno. To bi silno dvignilo povpraševanje po premogu in maho-

Mariborska cestna in gradbena dela bližnje bodočnosti

PROBLEMI, KI POSTAJAJO VEDNO BOLJ NUJNI. - PREUREDTIVNE CEST, REGULACIJE, MOSTOVI. - NOVE ŠOLSKE IN DRUGE STAVBE.

Poslednja leta so Mariboru prinesla mnogo prenovitev. Mnoge ceste in ulice so dobile docela drugačno lice, kot so ga imele poprej in zgrajene so bile tudi nekatere važne stavbe. Vsako mesto pa, ki se hoče razvijati, mora imeti jasno pred seboj cilje za bodočnost, vsaj za najbližjo. Vedeti je treba, katera javna dela so najbolj nujna in katera bodo v nekaj letih postala neodložljiva, da je potem temu primerno mogoče sestaviti program in določiti pot realizacije. Če se pa ozremo po problemih, ki jih bo Mariboru v najbližji bodočnosti treba rešiti, vidimo, da so postala jako nujna pred vsem nekatere cestna dela. Modernizacija mesta in modernizacija prometa z motornimi vozili zahteva n. pr., da se čimprej preuredi, aplanira in v celoti na novo tlakuje naša glavna arterija, t. j. Aleksandrova cesta. V sedanjem razdrapanem stanju je tako v oviro prometu kakor tudi lepemu zunanjemu izgledu, kajti pomisliti je treba, da je prva, na katero stopi vsak tujec, ki prispe v Maribor z železnico.

Prav tako kakor Aleksandrova cesta je pa potreben nujne preureditve tlaka tudi Grajski trg. Sedanja neenotnost in vegasta zverženost stare »kaladme« bo morala izginiti, ker je v najbolj kričočem nasprotju z lepo zaokroženostjo stavb, posebno novih, kavarn, hotela in starih, gradu, Scherbaumove palače itd. Na Glavnem trgu, ki se bo v teku leta, kakor upamo, zazidal tudi na vzhodni južni strani, bo treba rešiti vprašanje, ali naj se ta novi del uporabi za tržišče ali naj se spremeni v nizek nasad cvetličnih gredic, sredi katerega bi se pozneje postavil primeren spomenik? Bolja bi vsakakor bila druga rešitev in bi središče mesta s tem silno veliko pridobilo. Stari del trga bo pa treba aplanirati, odstraniti sedanjo vdolbino in z enotnim novim tlakom usmeriti prehod z mostu preko trga na Koroško cesto. Mimo tega bo pa treba urediti tudi prehod iz Aleksandrove ceste v Tattenbachovo ulico in na Glavni trg ter državni most. V ta namen se morajo čimprej tlakovati Sodna in Kopališka, pozneje morda tudi Francišškanska ulica; Tattenbachova ulica sama se bo pa morala pri prehodu na Glavni trg razširiti z odstranitvijo dela hiše, v kateri je gostilna »Vinski hram«. Enake važnosti bo pa naposled tudi regulacija in ureditev obeh glavnih cest na desnem bregu: Pobreške in Ruške.

To bi bila najvažnejša in najbolj nujna cestna dela za najbližjo bodočnost. Nekako v zvezi s prometom pa je tudi postavitev prepotrebne podzemnega stranišča pred glavnim kolodvorom, ureditev obeh bregov Drave in zgraditev mostu iz Melja v Pobrežje.

Pri vprašanju novih mestnih stavb je pa brez dvoma najbolj potrebna rešitev nastavitve šol. Število otrok, posebno še v meščanskih šolah, vedno bolj narašča in pomanjkanje prostorov za razrede je od leta do leta bolj usodno. Tu je treba nujne pomoči, zato bo treba poskrbeti, da se čimprej, če le mogoče še letos, zgradi poslopje za novo meščansko šolo v Magdalenskem predmestju, kjer je pa potrebna nove, večje in bolj moderne ter higijenične stavbe tudi dekleška osnovna šola. Na eno ali dve novi šolski stavbi bo pa treba misliti tudi na levem bregu, pred vsem v Melju, ki doslej sploh še nima svoje šole.

Zelo pereče je vprašanje mestne tržnice. Odlaga se od leta do leta, a kmalu bo postalo neodložljivo; zato bo treba, da se vsaj enkrat za vselej reši problem, kje in kako naj se postavi in po kakem principu. Odlaganje je v tem oziru sploh bilo škodljivo, ker je prostora sredi mesta vsako leto manj in ga naposled sploh več ne bo. Stara mestna ubožnica postaja prav tako pretesna. Treba bo misliti na novo, večjo, modernejšo in zgrajeno kje na bolj prikladnem mestu kakor je sedanja. V tem oziru so pred časom obstojali že gotovi načrti, vsa stvar pa je potem nenadoma zopet zaspala. Enako pretesno je postalo tudi Mestno kopališče. Lani smo se nadejali, da bo to vprašanje srečno odstranjeno z zgraditvijo nove stavbe mestne občine in OUZD. Projekt je, žal, propadel in sedaj bo občina morala sama vzeti stvar v roke. Nekaj let bo mogoče še odlašati, potem bo nemogoče. Naposled, kot zadnji in najtežji, je pa problem novega mestnega magistrata. Sedanje stavbe s svojo neenotnostjo in utesnjenostjo zelo ovirajo poslovanje. Kje naj se postavi, kdaj in kako? In v prvi vrsti, kako in kje naj se najdejo za to potrebna denarna sredstva? Vse to je vprašanje študija, kalkulacij, načrtov, a vse je nujno in je treba dolgih in temeljnih priprav.

To so, zaenkrat, vsaj glavna cestna in gradbena dela, ki postajajo leto za leto bolj neodložljiva. O ostalih, manjših in o onih, ki niso tako nujna, bomo pa mogoče spregovorili ob drugi priliki.

Mariborski in dnevni drobiž

Drobiž iz Ruš

Naša obrtno-nadaljevalna šola, ustanovljena pred 2 letoma, lepo napreduje. Priredila je že 2 lepi razstavi. Danes obiskuje šolo 40 vajencev.

Naš Sokolski dom je pod streho in smo imeli 17. decembra v njem prvo veliko slavnost: zaobljubo članstva. Dom je urejen tako, da bo mogel služiti kot splošno kulturno središče. Dvorana meri 10 m v širino, 20 m v dolžino, 8 m v višino. Oder meri 70 m² in je moderno urejen, z dvojno višino in moderno mašinerijo. V prvem nadstropju bodo sobe za pevske vaje, za ljudsko knjižnico itd.

Te dni bo razpisan konkurz za idejni načrt nove šolske stavbe, v kateri je predvidenih 14 učnih razredov za osnovno šolo, 2 razreda za otroški vrtec, 2 za gospodinjstvo šole. Šola bo najmodernejše urejena in bo imela kopalnico, izplakovalnico itd.

Občinski odbor proučuje tudi vprašanje vodovoda na zadružni podlagi. Vprašanje se bo rešilo v zvezi z novo šolsko stavbo.

Gradnja pohorske ceste, o kateri ste v Vašem listu že obširno poročali, je za enkrat odgodena. Konzorcij je storil vse korake, da prevzame nadaljevanje dela naša javna uprava. Okrajni cestni odbor je na predlog g. Feliksa Robiča sklenil, da je pripravljen prevzeti izgradnjo ceste, če to dovoli banska uprava. Na podlagi tega ste izjavili občini Ruše in Lobnica, da ste pripravljeni dati zakoniti prispevek, ako pride do realizacije. Tudi posestniki so izjavili, da bodo dali zemljišča zastoj in tudi prispevek v naturi in denarju. Na osnovi tega je posebna deputacija naprosila pri banu za državno podporo. Rešitve še ni. Izgrajen je dozraj 1 km ceste od Apnice do Glazute.

Podružnica SPD v Rušah, ki je Ruško kočjo najmodernejše opremila, se bavi sedaj z mislijo izgraditve dostopa do Šumika. Dvigniti hoče pešpot nad strugo tako visoko, da bi je ne doseglo nobeno neurje. Ob Velikem Šumiku bi se napravila serpentina v skale in viseči most čez Veliki Šumik. Tako bi se dosegla okrajšana zveza med Ruško kočjo in Šumikom na eni ter Smolnikom in Klopnim vrhom na drugi strani. Tudi v tem pogledu bo potrebno sodelovanje javne uprave.

Vidite torej, da v Rušah ne spimo in da stalno rešujemo velike in važne probleme našega Podravja in Pohorja.

Otvoritev začasnega hangarja na Teznu.

Slovesna otvoritev in blagoslopitev začasnega hangarja Aerokluba »Naša krila« na Teznu se bo vršila v nedeljo, 19. t. m. ob 11. dopoldne. —

Himen.

Danes se poroči v Sv. Lovrencu na Pohorju Štefko Skačej, posestnik in gostilničar, z gđc. Rožico Verčko, veleposestnikovo hčerko istotam. Mlademu paru obilo sreče!

Nalezljive bolezni v Mariboru.

Mariborskemu mestnemu fizikatu so bili od 8. do 14. januarja prijavljeni 3 slučajji obolelosti za škrlatinko in 1 slučaj šena.

Darilo »Ljudski knjižnici«.

Predsednik Posojilnice v Narodnem domu, zobozdravnik g. dr. Viktor Kač, je daroval Ljudski knjižnici zopet 300 Din. Velikodušnemu podporniku kulturnega dela, iskrena hvala! —

Današnji trg

je bil srednje dobro založen. Solata Din 1.50 do 2.— glavica, zelje, sladko glava po 75 para do Din 1.50, kisló Din 4 kg, ohrovt po Din 1.50 do 2.50 glava, motovilec po kupčkih, a mnogo je bilo tudi radiča à 1 Din; jajca po Din 1.50 do 2 komad. Posebno je padlo v oči mnogo pomladnega cvetja, teloha, petelinčkov, zajčkov, zvončkov in gozdnega cvetja po 1 Din šopek. Prvi smehljai pomladi. — Na Vodnikov trg je dospelo 5 vozov krompirja, zelja, čebule in jabolk. Kupovalo se je na veliko. — Na Trg svobode so pripeljali 17 vozov sena, slame in otave. Cene so bile sledeče: Seno Din 85 do 110, otava Din 40 do 65 meterski stot. Kupčija je bila skrajna mlačna, a ko so cene popustile, se je do sklena poročila prodalo 7 vozov. —

Iz društvenega gibanja v Krčevini.

Krčevina se v društvenem življenju vedno lepše razvija. Pred 5. leti je ustanovil tamkajšnji posestnik in splošno znano osebnost, g. Ivo Cerinšek, »Pogrebno društvo«, ki izplačuje ob smrti vsakega člana primeren znesek, da se omogoči lep in dostojen pogreb članu. Dne 12. t. m. se je vršil redni občni zbor, ki je pokazal, da šteje društvo okrog 800 članov in imelo denarnega prometa čez 100.000 Din. Predsednikom je bil zopet soglasno izvoljen g. Cerinšek, ki je prevzel tudi akcijo za zgradnjo društvenega doma, ki se bo v kratkem času dvignil na krčevinskih tleh ter bo v ponos občini. Slavnostni govor je imel agilni šolski upravitelj, g. Franc Cvetko, ki je priporočal, da naj društvo korporativno pristopi k glasbenemu društvu »Lira«, ki se je pred kratkim ustanovilo v Krčevini, da bo tako imelo svojo lastno godbo. Predlog je bil sprejet soglasno. Občani s ponosom zremo na veliko delo človekoljubja in smo zadovoljni, da imamo v občini može, ki se ne strašijo truda in naporov ter napadov nasprotnikov, marveč vršijo svoje funkcije z vso vnemo. —

V smuškem raji.

V ponedeljek, dne 20. t. m. ob 20. uri se bo vršilo v dvorani Zadrudne gospodarske banke jako zanimivo skioptično predavanje »V smuškem raji« (Graubünden, Arlberg, Hochalm Spitze in Julijske alpe). Kot predavatelj nastopi gosp. Karl Koranek-Lumenstein iz Dunaja, ki je našim prijateljem že od svojega predavanja o fotografiji dobro znan. Predprodaja vstopnic pri tvrdki Majer Franjo, Glavni trg, urarna Stojec, Jurčičeva ulica, in Putnik, Aleksandrova cesta. Na večer predavanja se bodo dobile vstopnice pri blagajni. Zimskosportni odsek SPD Maribor-Ruše vabi vse svoje prijatelje k temu zanimivemu predavanju. Smuk! —

Zahvala.

Osrednje društvo nižjih poštnih in brzo javnih uslužbencev se pristočno zahvaljuje oblastnemu upravniku pošte i telegrafov, g. Alojziju Gregoriču, da je prevzel protektorat nad društvenim plesnim venčkom. Dalje se zahvaljuje gg. upravnikom pošt Maribor 1. in Maribor 2, kakor tudi g. šefu terenske sekcije in vsem gospodom šefom oddelkov kot gg. uradnikom, uradnicam in tovarišem delegatom iz Ljubljane. Zahvala gre tudi vsem denarnim zavodom, vsem gospodom industrijalcem, trgovcem in vsem, ki so pomagali na kakršenkoli način k dobremu uspehu. Odbor. —

Nova zdravniška telefonska številka.

Dr. Fran Toplak, specialist za ženske bolezni in porodništvo, ima številko 2710. 140

Planinski ples 1930.

Med razne jubilarje se uvršča v letošnjem letu tudi ta najbolj priljubljena predpustna prireditve, ki se bo kakor vsako leto, tudi letos vršila dne 1. februarja. Skrb veseličnega odseka je, da bo nudil letošnji planinski ples razen vseh letih presenečenju tudi vse najboljše v raznih šotorih. Da se bo pa razvilo pod smrečjem veselo in neprisliljeno planinsko rajanje, ve vsak, ki je le enkrat obiskal prireditve naših planincev. 142

Pri zapeki,

motnjah pri prebavi, gorečici v želodcu, krvnih navalih, glavobolu, splošni slabosti vzemite jutraj na tešče kozarec »Franz Josefove« grenčice. Po izkušnjah nabranih na klinikah za notranje bolezni je »Franz Josefova« voda izredno dobrodejno odvajalno sredstvo. — »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. I

Trgovski ples,

Po pripravah sodeč, obeta biti letošnji trgovski ples za vse obiskovalce pravo presenečenje. Plesni odbor pridno dela na posebnih modernih dekoracijah. Vabila so se razposlala, vendar se je pa vsled pomanjkanja naslovov marsikoga prezrló. Ker je na razpolago še nekaj vabil, jih interesentje dobe pri trgovskem gremiju ali pa pri tvrdkah I. N. Šoštarich in Franjo Majer. — 143

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Sreda 15. januarja. Zaprto.
Četrtek, 16. januarja ob 20. uri »Orlov«.
Ab C. Kuponi.
Petek, 17. januarja. Zaprto.
Sobota, 18. januarja ob 20. uri »Radikalna kura« ab B. Kuponi.
Nedelja, 19. januarja ob 15. uri »Krog s kreda«. Kuponi. — Ob 20. uri »Orlov«. Kuponi.

Občni zbor Zadruga gostilničarjev in kavarnarjev v Mariboru

se je vršil 13. tm. v lovski dvorani hotela Orel ob znatni udeležbi članov pod vodstvom načelnika g. Zemljiča. Poročila načelnikstva in tajništva so bila vzeta na znanje, obračun za l. 1929, ki izkazuje 98.717 Din prometa in 64.894 Din premoženja, ter proračun za l. 1930 v iznosu 48.456 Din odobrena. Konec 1929 je štela zadruga 121 članov. Danes je v Mariboru 86 gostilniških koncesij, 13 kavarniških, 4 mešane gost-kavarniške, 5 hotelskih, 6 gostiln s prenočišči, 3 žganjetoči s polno gostilniško koncesijo, 3 zajutrkovalnice, 1 brezalkoholna gostilna. Občni zbor je izrekel željo po nastavitvi pravnik pri Zvezi gost. zadrug. Izrekel se je odločno proti dovoljevanju vinotočev v območju mesta. Zavrnil je napad »Naših goric« na gostilničarje. Sklenil je, priporočiti vsem članom naročbo revije »Jadranska straža«.

Obširno se je bavil s sporom zadruga z občino radi proračunskih zadev. Zadruga smatra, da občina ni imela v proračunu 1929 pravne podlage za pobiranje občinske davščine na vinski mošt v iznosu 1 Din in bo šla s pritožbo v slučaju potrebe tudi na upravno sodišče. Tudi proti letošnjemu obč. proračunu je vložen priziv na bansko upravo. Pavšaliranje nočnega davka je občni zbor odklonil. Sklenil je, da bo zadruga podpirala akcijo za ustanovitev lastne gostilničarske pivovarne. Sprožila se je tudi ideja o vinski razstavi v Mariboru tekom l. 1930. Sklenjena je bila resolucija, s katero se z ozirom na velik demarni promet, ki ga imajo člani zadruga, pa tudi vse ostalo občinstvo pri fin. kontrolji in davčni upravi, zahteva ustanovitev pošte Maribor 4 v poslopju okrožnega inspektorata. Pri volitvah načelnikstva so bili izvoljeni: za načelnika ponovno g. Franc Zemljič, za podnačelnika g. Jos. Šerec, za člana gg. Andr. Oset, Hönigmann, Emeršič, Sticker, Filipič in Lahajnar. Na občnem zboru je bil navzroč tudi tajnik Središnjega Saveza gost. zadrug iz Beograda, g. Slavko Rajkovič, ki so ga zborovalci toplo pozdravili in ki ostane v Mariboru tudi še do občnega zbora mariborske Zveze gostilničarskih zadrug, ki bo jutri 15. tm. ob pol 10. dopoldne pri Orlu.

Kavarna »Astoria«.

V četrtek, 16. t. m. koncert Cvirnovoga jazz-orkestra s plesom. 144

Millioni propadajo na smetiščih

NAD 5000 VAGONOV ODPADKOV LETNO GRE PRI NAS V NIČ, VEČINO-MA IZ GOSPODINJSTEV. — IZPOPOLNJUJMO ŠTEDENJE!

Predelavanje in izkoriščanje vseh vrst odpadkov se pri nas ne vrši tako, kakor bi se lahko in kakor bi trebalo. Odpadki v gospodinjstvu, papirji, krpe, odpadki v raznih industrijah, zlasti kovinskih: vsega tega se izkoristi in predela pri nas krog 5000 vagonov letno. Bodisi že, da se odpadki porabijo kot surovine za domačo industrijo, bodisi da se izvozijo v tujino. Veliko večja množina odpadkov pa se ne izkoristi in propade. Industrijski odpadki se izkoristijo in predelajo skoro vsi, v zadnjem času tudi oni v kemični industriji.

Večino neizkoriščenih in nepredelanih odpadkov pa tvorijo oni iz gospodinjstev. Široka javnost niti ne ve, da letno uničimo in zmečemo na smetišča težke milijone. Razmerje med neizkoristenimi odpadki v industriji in onimi v gospodinjstvu je 1:30. Vzrok leži v neznanju in brezbriznosti ter v nedostajanju smisla za popolnejšo štednjo. Znano je, da se ima moderna Danska zahvaliti svoj kulturni in gospodarski napredek poleg drugega zlasti tudi dejstvu, da se tam vse vrste odpadkov industrije in gospodinjstev najbolj racionalno izkoriščajo in predelujejo. Znano je tudi, da so si mnogi takozvani »Zbiralci cunj« — ki v danskih romanih igrajo veliko vlogo — zgradili svoje bogastvo na teh odpadkih

in da je marsikatera industrija procvetala na zavrženih — smetiščih.

Kdor meče odpadke iz gospodinjstva na smetišče ali celo na kraj, kjer jih drugi ne more najti, ter jih tako uničuje, se ne zaveda, da zmanjšuje svojo imovino, dobrine, ki pomenijo čisti denar. Greši pa tudi proti celoti, ker uničuje del nacionalnih dobrin. Rekli smo že, da je temu v prvi vrsti vzrok brezbriznost in neznanje ter pomanjkanje smisla za popolno štednjo. Najdemo med nami marsikoga, ki je pri denarju in tudi pri porabi raznega blaga štedljiv, ki pa brez premisleka uničuje ali odmetuje ostanke papirja, krpe, stare obleke, odpadke hrane itd. V vseh naprednih deželah se danes vrši velika propaganda za štednjo in za izkoriščanje vseh vrst odpadkov. Nedavno je bilo čitati v listih, kako je naša banka na Češkem radi propagiranja štednje sklenila, da da vsakemu poročenčaku vložno klijenico z vlogo 25 Kč. Pri nas bi poleg tega bila nujna potreba propagande za racionalno izkoriščanje odnosno štednje vseh vrst odpadkov. Smatramo jih za del svojega premoženja, zbirajmo jih skrbno, vnovčimo jih ali drugače izkoristimo. Tako bo postalo naše štedenje popolnejše!

Anekdote o Beaumarchaisu

Po Parizu se je raznesla vest, da je Beaumarchais iz svojega »Figara« izčrtal vse one odstavke, ki bi mogli biti žaljivi za francoski dvor. Končno je zato tudi kralj Ludovik XVI. privolil, da igrajo ta komad v gledališču. Bil je namreč trdno prepričan, da bo na ta način okrnjena veseloigra na odru gotovo propadla. Ko je odhajal Montequeiu v gledališče, ga je kralj vprašal: »Ali mislite, da bo komedija uspela?« Montesqueiu: »Veličanstvo, prepričan sem, da jo bodo izžvižgali!« Kralj nato: »Jaz želim isto.«

Tudi kraljev brat, grof Artois, je posetil predstavo, da vidi prorokovani polom igre. Po predstavi pa je rekel Beaumarchais: »Se nekaj drznejšega je kakor moja komedija? Njen uspeh!«

Po prvi predstavi »Figara« je rekel neki črnogled igralki Arnould: »Ta komad se ne bo držal na odru.« — »Gotovo,« je odgovorila umetnica, »ta komedija bo na našem odru vedno znova propadla — toda najmanj 40 krat!«

Nekoč je Beaumarchaisa posetil grof Mirabeau. »Dragi prijatelj,« je rekel pesniku, »posodite mi 10.000 frankov. Denar vam vrnem gotovo že v 2 mesecih.« — »Dragi prijatelj,« j. menil pesnik, »ko zame plačljivi dan se bova gotovo sprla. Ali bi ne bilo bolje, da že danes odpoveva medsebojno prijateljstvo?«

Princ Coude je za časa svoje zadnje bolezni izrazil Beaumarchaisu bojazn, da ne bo več zapustil svoje bolniške postelje, ker je njegovo telo radi vojnih naporov, alkohola in razuzdanosti že popolnoma izčrpano.

»Kar se tiče vojne,« je menil Beaumarchais, »pripominjam samo to, da je bil Vaš oče v 21. vojnah in je umrl šele, ko je bil že 78. let star.«

Glede na uživanje alkohola mi je znano, da je bil Vaš prastric, marki Brancas, velik prijatelj dobre pijače. Spil je vsak dan 6 steklenic šampanjca in je zapustil svoje drage v starosti 84 let.«

»Res, res,« je odgovoril princ Coude jecljaje, »to je vse prav. Toda razuzdanost?«

»Hm, hm . . . pesniku so šle besede le težko iz ust . . . Vaša presvita mati je umrla v 79. letu starosti!«

»Imaš prav,« je rekel princ, »potem res ni izključeno, da bom tudi sedaj ušel smrti.«

Beaumarchais je bil velik prijatelj živali. Njegov pes je imel okrog vratu trak z napisom: »Meni pripada gospod Beaumarchais. Jaz sem Folette. Stanujeva v Rue de Temple.«

Amanulahovo bogastvo

Bivši afganski kralj Amanulah je priredil v salonu Chateau de Madrid, najbolj elegantni pariški restavraciji, na čast svojim prijateljem dejeuner. Še predno je bila servirana juha, je zazvonil telefon. Kralj je vzel takoj slušalo v roke in rekel: »Da, takoj kupiti!« Pojedina se je nadaljevala. Ko je prišla na vrsto črna kava, je vnovič zazvonil telefon. Kralj vzame slušalo in reče: »Da, takoj prodati!« Nato se je nasmehljaj in povedal svojim gostom, da si je pravkar pridobil majhno premoženje. Borzno naročilo, katero je izdal pred pričetkom pojedine, mu je prineslo bogate sadrže. Od juhe do črne kave so papirji poskočili za 19 točk. Diferenca, ki jo je zaslužil, je bila tako velika, da je daleč pokrila izdatke njegove preselitve iz Afganistana v Evropo, všteti vse njegove sprejemstvo, obstoječe iz 37 oseb.

Bivši afganistanski kralj Amanulah je tudi sicer znal o pravem času ukreniti vse potrebno in je tako rešil za sebe nič manj kot 2.800 milijonov dinarjev. Ta sladka zavest ga sedaj tolaži, ker je moral zapustiti afganski prestol. Že o priliki svojega potovanja po evropskih prestolnicah in dvorih je izdal takoj vse potrebne in modre odredbe, čim je dobil poročilo, da organizira afganska duhovščina upor proti njegovim reformam. Deponiral je namreč vse dragocene okraske svoje soproge, vredne okrog 600 milijonov dinarjev, v neki berlinski banki, za preko 1.200 milijonov denarja v zlatu po raznih drugih evropskih denarnih centrih. In ko je prišlo končno v Afganistanu v resnici do upora proti njemu, je znal »rešiti« še nadaljnih 900 milijonov. Predno je pobegnil v Evropo, je nastanil svojega brata Inajatulaha z ženo in 11 otroci v neki moderni vili pri Bombayu in mu izročil 160 milijonov. Bil je prepričan, da bo ta vsota zadoštovala, da pride zopet do izgubljenega prestola. S to nado in upanjem je odpoval potem v Evropo in za vsak slučaj vzel s seboj še cel zaklad umetnin, dragocenosti, oblek in raznih drugih predmetov, ki jih je nakupil v Evropi in zadržal iz previdnosti vse po raznih pristaniščih v Indiji. Vsekakor sedanja usoda bivšega afganskega kralja reformatorja torej ni tako žalostna. Zgubil je sicer afgansko krono, zato pa mu je usoda naklonila malenkostno vsotico v znesku 2.800 milijonov dinarjev.

NAŠ NOVI ROMAN

Napetost je glavna odlika časopisnega romana.

Da ponudimo svojim čitateljem baš v tem pogledu nekaj izrednega, pričnemo objavljati jutri, 16. t. m. sloveči zgodovinski roman Michela Z e v a c a

LUKRECIJA BORGIA (OTROCI PAPEŽA)

ki predstavlja nesporno višek napetega pripovedovanja.

Sport

Mariborski zimsko-sportni podsavez.

Prijave za posebni vlak v Bohinj k mednarodnim smučskim tekmam dne 2. februarja se zaključijo jutri in se bo nato odločilo, ali bo vozil iz Maribora posebni vlak ali ne. Poudarjamo ponovno, da se posebnega vlaka lahko poslužijo vsi, ki se zanimajo za te tekme. Vožnja polovična. Ustmene prijave sprejema Putnik, Maribor, pismene pa Mariborski zimsko-sportni podsavez, Maribor, Gosposka 24.

Dne 19. t. m. se bo vršila prva smučska tekma za podsavezno prvenstvo. Darila: za podsaveznega prvaka in prvakinjo po ena zlata smučka, darilo g. Divjaka za doseženi najboljši čas, za prvake in prvakinje izven konkurence ter za klubske prvake in prvakinje. Odhod v soboto, 18. t. m. z vsemi vlaki. Iz Fale bodo vodili posebni spremljevalci. Pri vseh vlakih bodo rezervirani posebni vozovi. Smučski tekmi bo prisostvoval tudi znani alpinist g. Karel Koranek z Dunaja, ki bo v pondeljek predaval o smučkem raju, ter izvršil na licu mesta več posnetkov. Povratek v Maribor je določen iz Ruš po razdelitvi daril v nedeljo z vlakom, ki prihaja v Maribor ob 21. uri. Od glavnega kolodvora odidejo vsi udeležniki v povorki z godbo na čelu preko Glavnega trga v Grajsko klet, kjer bo prijeteljski sestanek.

Seja upravnega odbora zimsko-sportnega podsaveza bo v četrtek, 16. tm. pri Orlu. Do seje morajo biti upravnemu odboru izročeni sezname dosedaj verificiranih članov in nove verifikacije. Opozorjamo, da se smučske tekme lahko udeležijo samo verificirani člani. Zadnje verifikacije članov se bodo sprejele do sobote zvečer.

Izpremembe našega teama proti Grčiji.

Ker so nekateri igralci odpovedali sodelovanje v teamu proti Grčiji 26. t. m. v Solunu, je savezni kapetan mesto Premrla (Concordija) nominalni Deškoviča (Hajduk) in mesto Poveliča (Jugoslavija), ki je blesiran, Mika Babiča (Gradjanski 1911).

Konec akademske zimskosportne igre v Davosu.

S smučskim skokom so bile včeraj zaključene v Davosu zimsko-sportne igre akademikov. Rezultati so sledeči: 1. Kiehl (Švica) 324,1 točk; 2. Zacheus (Nemčija) 314,7; 3. Heine (Avstrija) 308,8; 4. Dick (Anglija) 288,1; 5. Beranovsky (Češkoslovaška) 276,6 točk. Zmagovalec je skočil 48,53 in 54 m. Končni placement: Italija 56, Nemčija 45, Avstrija 40, Švica 32, Češkoslovaška 26, Anglija 16, Holandija 14, Madjarska 9, Rumunija 10, Francija 4 točke.

Sport v Beogradu.

Beograjski sportni savez je izdal v sportnem delu 1929 sledečo bilanco:

Nogomet: odigrano je bilo 1035 tekem. Število klubov 142, število verificiranih igralcev 6005, sodniška sekcija šteje 101 sodnikov.

Hazena: odigranih tekem 119; podsavez šteje 32 družin; hazenskih sodnikov je 34.

Lahka atletika: mitingov je bilo 15; število verificiranih lahkoatletov 110. Tenis se je rapidno dvignil. Prireje-

no je bilo 15 mitingov; število verificiranih igralcev 305.

Plavanje: število verificiranih plavačev 450; sodnikov 20.

Veslanje: prirejeno je bilo 117 izletov. Število članstva 213.

Ponarejeni Apolonov kip

Londonska policija se bavi sedaj z izredno spretno sleparsko afero, katere glavni junak je neki Grk, imenom Miro-pulos. Že pred kratkim je izvršil senzacionalno goljufijo v Parizu, o kateri so obširno poročali vsi francoski listi. Tedaj se mu je tudi posrečilo, da je pobegnil s svojim bogatim plenom.

Sedaj pa si je izbral za svoje operacije London, kjer je osleparil tamkajšnjega trgovca s starinskimi umetninami Crossa za 12.000 funtov šterlingov. Vsa stvar pa se je odigrala na sledeči način: Lepega dne je prišel v Crossovo trgovino neznanec, ki se je predstavil za dr. Leblanca iz Pariza. Izjavil je, da se bavi z raziskovanjem in izkopavanjem starin in da je pri neki taki priliki našel dragocen Apolonov kip, ki izvira najbrže iz šole velikega kiparja Praksitela. Trgovec je bil spočetka nezaupljiv napram dozdevnemu dr. Leblancu, ker pa je ta pokazal mnogo strokovnega znanja v vprašanju starin, se je končno trgovec pričel pogajati za nakup kipa. Toda že pri prvem pregledu je opazil, da Apolonov kip ne predstavlja nobene redkosti in da gre najbrže za kakšno kopijo. Silno pa ga je presenetilo, ko je videl, da je kip iz masivnega zlata. Zato je izjavil dr. Leblancu in nekemu Grku, na čigar zemljišču je bil baje izkopen ta kip, da ga kupi, ako se ugotovi, da je res zlat. V ta namen je predlagal, da naj se mu kip prepusti za en dan, da ga pregledajo strokovnjaki.

Dozdevni dr. Leblanc pa je privolil le v toliko, da si strokovnjaki lahko ogledajo kip pri njem v hotelu. Tako je tudi bilo. Naslednjega dne sta prišla dva strokovnjaka, vzela nekaj gramov zlata iz kipa in ga kemično preiskala. Uspeh je bil ugoden, ker se je res pokazalo, da gre za pravo zlato. Trgovec Cross je nato takoj izplačal dr. Leblancu 12.000 funtov šterlingov za kyp.

Še istega dne pa ga je hotel potem prodati naprej. Pri ponovni preiskavi pa so ugotovili, da kip ni bil iz zlata, temveč iz neke zlitine, ki je bila ravno tako težka kakor zlato. Le roke so bile iz čistega zlata, sicer pa je bila vsa ostala površina samo pozlačena. Pri prvi preizkušnji je prišlo samo zato do napaknega rezultata, ker so strokovnjaki vzeli zlato z rok. Osleparjeni trgovec je dogodek seveda takoj prijavil policiji, toda dr. Leblanc je s svojim masnim plenom med tem že izginil brez sledu.

Slon ubil svojega mladiča

BUDIMPEŠTA, 14. jan. Indijski slon tukajšnjega zoološkega vrta je dobil včeraj mladiča. Čeprav so bili vsi nameščenci pripravljani na veseli dogodek, vendar se nihče ni upal intervenirati, ker je slonica pričela takoj svojega mladiča obdelovati z rivecem in nogami in ga je mučila toliko časa, dokler mu ni razbila glavo. Mladi slon je bil 86 cm visok ter je tehtal 83 kg. Prišel pa je na svet brez rilca in repa.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk 260

Foskarija je izpretelet dolg drget. Za hip se je upognila njegova duša. Toda takoj je našel svoj stari ponos ter se ozrl na Rolanda s svetlim pogledom, polnim sovraštva. Rolandove oči so plamenele. Mignil je z roko. Nekdo je pristopil.

»To je krvnik!« je zamrmral Foskari. »Z Bogom, tuč belega dne!«

Ta hip se je zasljal od vhoda glasen vzkrik. Može, ki so ostali okrog Rolanda, so se razmaknili; prikazal se je starček, opirajoč se na velikana, bivši dož Kandiano ob roki Skalabrinovi, bližaje se sinu in kliče ga s pretresljivim glasom, da so skoraj vsi ti divji hribovci vztrepetali in se razjokali.

Celo krvnik se je umaknil od Foskarija. »Moj sin! Moj sin!« je klical starček. »Slišim te! Našel sem te! Moj sin! Moj sin!«

Trenotek nato se je vrgel Roland kakor blazen, pijan od nadčloveške radosti, v naročje očeta.

Njiju dolgi objem so spremljale brezvezne besede. V tem trenutku sta pozabila na vse drugo. Roland se ni vprašal, kako se je vrnil očetu razum. Stari dož ni izkušal izvedeti, kako se je zgodilo, da je njegov sin gospodar v doževski palači.

Nazadnje pa se je nekdo dotaknil Rolandove rame. Roland se je ozrl kakor prebujen iz sanj.

Hribovec, ki se ga je bil dotaknil, mu je pokazal Foskarija, rekoč:

»Ni prav, da mu podaljšamo smrtno uro.«

Roland se je zdrznil; strastno je prijel očeta za roko, privedel ga pred Foskarija in dejal zadihavaje se:

»Oče, tu je tisti, ki vas je oslepil!«

»Tisti, ki me je oslepil!« je dejal stari dož zamolklo.

»Spomnite se, oče!... Tisti, ki vas je dal prijati v oni prokleti noči...«

»Foskari!...«

»On, ki vas je dal prikleniti na ta kamnati stol...«

»Foskari!...«

»On, ki vas je obsodil v večno temo...«

»Foskari!...«

Zdaj je Foskari povsili glavo in se stresel nehote, kakor da se hoče umakniti kljub svojim verigam.

On, ki ni trepetal pod pogledom Rolandovim, je vztrepetal pred praznim pogledom starega doža, kajti ta strašni, opustošeni obraz je bil njegovo lastno lice, ki ga je videl že naprej!

»Nate ga, oče,« je nadaljeval Roland z zamolklim, pretečim glasom. »Tukaj je! Govorite, oče; govornite vi sami! Kaj naj storimo s tem človekom?«

»Foskari!« je ponovil slepec in iztegnil roke. »Kje je? Daj, da se ga dotaknem sinko! Po radosti, da sem

se smel dotekniti tebe, ki te ljubim najbolj na svetu, mi dodeli še radost, da se dotaknem Foskarija, ki ga sovražim najhujše izmed vseh ljudi!«

Roland je prijel očeta za roke ter mu jih položil na glavo svojega jetnika.

»Foskari,« je povzel stari dož, »tu ste torej! Ali ste res vi, ki sedite na tem kamnatem stolu, kamor privezujejo veleizdajnike?«

»Da, Kandiano,« je odgovoril padli dož z mirnim in ponosnim glasom... »jaz sem zdaj zasedel prestol, kamor sem nekaj privezal vas...«

»Oče! Oče!« je vzkliknil Roland. »Izrecite vi obsodbo!...«

»Dasi premagan, jo pričakujem z nezmagljivo dušo!« je dejal Foskari.

»Govorite, govornite, oče!«

»Da, sinko,« je dejal stari Kandiano.

Krepko je položil roke na glavo premaganega doža ter izpregovoril z dostojanstvenim, mirnim glasom:

»Foskari, odpuščam vam!... Idite, sin moj, in živite v miru s svojo vestjo, ako morete!«

Takrat, pravijo, je Foskari povsili glavo in zaplakal.

Ta železni človek je priznal svoj poraz!...

In ko so ga odvezali in je odhajal s sključeno glavo in zamišljenim čelom, kakor da bi izpraševal vest, ki mu jo je bila obudila beseda starčkova, je padel Roland na kolena, pritisnil ustnice na drhteče roke očetove in zajekal:

»Oh, oče, vi ste velik med velikimi... kajti pokazali ste mi danes, da najstrašnejše, najgotovješe in najtežje maščevanje obstoja v velikodušnem odpuščanju...«

»Oh, oče, vi ste velik med velikimi... kajti pokazali ste mi danes, da najstrašnejše, najgotovješe in najtežje maščevanje obstoja v velikodušnem odpuščanju...«

»Oh, oče, vi ste velik med velikimi... kajti pokazali ste mi danes, da najstrašnejše, najgotovješe in najtežje maščevanje obstoja v velikodušnem odpuščanju...«

»Oh, oče, vi ste velik med velikimi... kajti pokazali ste mi danes, da najstrašnejše, najgotovješe in najtežje maščevanje obstoja v velikodušnem odpuščanju...«

EPILOG.

Ljubimca beneška.

Leonora je klečala v obednici stare Dandolove hiše na Olivolskem otoku.

Pred očmi ji je plavala samo njena uničena sreča.

»Roland,« je zamrmrala, »ljubila sem te... ljubim te še, na vekomaj... z Bogom, Roland...«

Segla je v nedrije ter izvlekla stekleničico s strupom.

Njene oči, ki jih je že kalila instinktivna groza pred smrtjo, so zrlle skozi odprto okno v zrak, ki ga je polnila rahla megla.

Še enkrat je zamrmrala:

»Roland!...«

»Leonora!...« je kriknil oddaleč, pri vratih, brezumen glas, ki jo je pretresel od nog do glave kakor električna iskra.

»Roland!« je ponovila s tisočerno tesnobo. In kar je bilo pred malo trenotki še nemogoče, je zdajci postalo resnično.

»Leonora!« je zaječal Roland in planil na prag.

Celo minuto, dolgo kakor stoletje, sta gledala tako drug drugega.

Nobenega pojasnila ni bilo treba med njima. Leonora je videla, da je Rolandu znana nje neomajna stanovitnost.

Roland je videl, da ljubi tudi ona njega, kakor on njo...

Bil je za njiju eden izmed tistih strašnih trenotkov, ko se zdi, da srce zastaja, da se duša pogreza v nič in da bodo sile prešibke, da bi nosile breme radosti, segajoče preko vseh človeških mej.

Njiju roke so se iztegnile.

Iz oči so se jima udrle pekoče bridke solze...

Tako sta se približala drug drugemu, tako sta združila v krčevitem objemu svoji duši, svoji srci, svoje misli, svojo ljubezen...

In kakor da je boleest preteklih časov izginila s temi blaženimi solzami, sta se nato spogledala in se nasmehnila drug drugemu z neskočno nežnim, vzhicnim smehljajem.

— — — — —

Pet mesecev po opisanih dogodkih sta Leonora Dandolova in Roland Kandiano slavila z veliko slovesnostjo svojo poroko in sicer po Rolandovi želji na dan 6. junija, ki je bil obletnica njiju zaroke.

Roland Kandiano, ki ga je ljudstvo takoj 1. februarja izvolilo za doža, je dal na predvečer svoje svatbe razglasiti, da zvest svojih obljubi odlaga dostojanstvo in svetinje beneškemu narodu, naj živi odslej v svobodi.

Toda žal, ura svobode še ni bila udarila Benetkam. Res je živelo ljudstvo par let svobodno in brez vladarja. Toda častihlepnost, vladeželjnost nekaterih so kmalu potopile lepo mesto v nove nesreče...

A to ne spada v našo povest.

Omenimo le, da je Skalabrino odločno odklonil ponudeno mu mesto generalnega kapitana; na Rolandovi poroki je bil njegova priča in ga je imel tudi spremljati na nameravanem dolgem potovanju po Italiji in ostalem svetu.

Aretino je zložil prekrasno prigodnico, ki jo je sam primerjal z veličastnim solncem, boječ se, da bi jo drugi premalo slavili.

Mesec dni po Foskarijevem padcu je prišel Gvido Džennaro v doževsko palačo in prosil, da bi ga zopet nastavili za policijskega načelnika.

»Mesto policijskega načelnika je odpravljeno,« mu je rekel Roland, »toda naročam vam iskati in mi naznanjati slučaje nesreče po revnih oddelkih mesta, in vam obenem povečam plačo.«

V to dobrodelno svrhu je namreč hotel porabiti Dandolovo premoženje, ki mu ga je Aretino pošteno izročil.

Džennaro je sprejel novo policijsko službo in pokazal v njej take zmožnosti, da se je sam sebi čudil.

Svatba, ki ji je predsedoval stari Kandiano, je bila praznik vseh Benetk. Bila je triumfalna apoteoza svobode, stanovitosti in ljubezni.

KONEC.

Mali oglasi, Mehanična delavnica, Lesni manipulant, Pekařna z hišo, Lepo, čisto sobo, Oddam lokal in stanovanje, Večje posestvo z hišo.

Mali oglasi

Zenitna, dopisovanje in oglaševanje, trgovačkoga ali reklamnega značaja: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.

Lesni manipulant, vojaščine prost, z daljšo prakso v lesni trgovini, verziran tudi v ekonomskem krogu, večer nemščine, išče primerno službo. Ponudbe pod »Marljiv« na upravo lista. 123

Pekařna z hišo, okraj Maribor, izletni kraj, dva oralna posestva in vrt, prostor tudi za trgovino, na prodaj. Cena 110.000 Din, potrebno 90.000 Din. Dopise pod: »Lepa prihodnost« na upravo »Večernika«. 122

Lepo, čisto sobo, separirano oddam v najem. Koroška cesta 7-II, 9. 137

Oddam lokal in stanovanje na Tržaški cesti št. 3. Vpraša se istotam. 138

Večje posestvo z hišo, gospodarskim poslopji oddam takoj v najem za daljšo dobo. Naslov v upravi. 114

Sobo s štedilnikom, prazno ali opremljeno, takoj oddam 2-3 osebam. Strossmayerjeva ulica 5 desno, Zidanšek. 141

Meblovano sobo oddam, Cvetlična ulica 27-III, vrata 8. 139

Nezgodna, življenska, požarna in druga zavarovanja urejuje strokovno zavarovalni tajnik K. Kraus, Maribor, Aleksandrova c. 24. Informacije brezplačno. 135

Oddam prazno ali meblirano sobo, Naslov v upravi. 145

Solčno sobo z posebnim vhodom z ali brez hrane oddam, Sodna ulica št. 30. 146

Ste li svoj denar zavrgli? 20% kronski boni (katere ste prejeli pri žigosanju kronskih bankovcev) se po najkulantnejši ceni kupujejo. Prometna bančna družba, Maribor, Cankarjeva ulica 14. 51

Mehanična delavnica

za popravila vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, zajamčeno solidne in brezkonkurenčne cene znane tvrdke Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. Zadostuje dopisnica, da pridem po stroj in gramofon na dom.

Pozor! Patent posteljni fetel, soliden, praktičen, za vsako sobo uporaben, od 1000 Din naprej pri izumitelju in izdelovalcu B. Jagodič, Rotovski trg 3. 3090

Zimnice, otomani, divani, posteljni vložki, afrik, konjska žima in vse predelave v in izven hiše pri J. Mandl, tapetništvo, Gosposka 36. 3257

Dame pozor! Skornje po najnovejšem modelu. Zmerne cene. Izdeluje Govedič, Frankopanova ulica 10. Delavnica za popravila vseh gumijastih čevljev. 37

Veseličnim prireditvam v mestu in na deželi priporočam nageljske in druge cvetlice po solidni ceni. Naročilom v naprej popust. Ivan Jemec, vrtnarstvo, Prešernova ulica. 82

Sportniki!

Drsalke brusi in ponikla najbolje in najceneje, mehanična delavnica Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova ul. 14.

Krasne pletene obleke v veliki izbiri, po zelo nizki ceni prodaja: Pletarna M. Vežjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. 2319

Nepremočljive golzerje dobite poceni v »Brzopodplatje«, Tattenbachova ulica 14. 3091

Prazno sobo išče šivilja v mestu s separiranim vhodom. Ponudbe pod »Gospodična« na upravo lista. 127

Solidnega gospoda sprejemem takoj na hrano in stanovanje. Tattenbachova ulica 20, pritličje, levo. 121

Perica išče pranje. Naslov v upravi lista. 126

Kdo bi vedel, kje se nahaja sedaj 19letna Marija Markuš iz Sv. Martina-Korena, naj naznani proti nagradi pri Šušteriču, Krčevina 139. 102

Sobo in črkoslikanje izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2231

Še je čas, da si zasigurate srečko

drž. razr. loterije. I. žrebanje bo 16. t. m. Brez srečk ne more nihče čez noč obogateti in priti do blagostanja. S srečko pa je to mogoče. Ne ostanite brez srečk! — Srečke se dobijo v

upravi »JUTRA« in »VEČERNIKA« v Mariboru, Aleksandrova cesta 13.

Sani Krasno posestvo

ono in dvosedežne nudi najugodnejše galanterijska trgovina

Drago Rosina Maribor, Vetrinjska ulica

Spomnite se CMD!

pri Mariboru je na prodaj; isto obstoji iz velike, jednonadstropne hiše, treh hiš za sluge in viničarje, gospodarskih poslopij, 10 oralov lepega vinograda, 18 oralov travnikov, 15 oralov gozda, 5 oralov njiv in sadovnjaka. Pojasnila daje odvetnik dr. K i m o v e c, Maribor, Sodna ulica 14 in »Teksta« d. d., Zagreb, Praška ulica 2. 136